

fradrag, der systematisk overstiger de merudgifter, der er forbundet med deres arbejde.

Hvis det i praksis viser sig, at godtgørelsen generelt medfører, at der aftales en lavere løn, eller at arbejdsgiveren løbende modregner godtgørelsen i den skattepligtige løn, kan det være udtryk for, at godtgørelsen i et vist omfang dækker ikke eksisterende merudgifter, og at satsen derfor er for høj.

Det skal være således, at de reelle merudgifter dækkes i normalsituationen. Der er nogle, der er i stand til at klare sig med lavere udgifter end andre, men det må ikke være sådan, at der generelt foregår en overkompensation af et udokumenteret fradrag/godtgørelsesbeløb. Hvis dette sker, medfører det, at andre skatteborgere, der ikke har mulighed for udokumenterede fradrag eller skattefri godtgørelse, alt andet lige skal betale mere i skat, og hvis den godtgørelse eller det fradrag, man kan få efter standard-satsen, ikke dækker de reelle meromkostninger, kan man i stedet benytte dokumentation for udgifternes størrelse.

Foruden rejsegodtgørelsessatserne efter ligningslovens § 9, stk. 5, har der været fastsat særlige satser og regler for offentligt ansatte og andre, der udfører et offentligt hverv efter bestemmelsen i statsskattelovens § 5, litra d, for udbetalinger fra staten og kommunerne.

Ved fastsættelsen af de almindelige satser for rejsegodtgørelse har Ligningsrådet hidtil anvendt samme satser, som Finansministeriet har fastsat for tjenesterejser for statens ansatte.

Ligningsrådet har desuden fastsat specielle satser for en række særlige erhvervsgrupper, som ikke er på egentlige tjenesterejser, har afvigende udgiftsforhold eller er omfattet af andre særlige skatteregler, som medfører, at de bliver kompenseret for deres erhvervs-mæssige merudgifter.

De standardsatser, som Ligningsrådet fastsætter, kan kun benyttes af lønmodtagere. Arbejdsgivere kan ikke benytte standardsatserne til fradrag, når de er på rejse som et led i deres virksomhed. Selvstændigt erhvervsdrivende skal føre regnskab, og de kan fratække de faktiske dokumenterede udgifter som driftsudgifter i regnskabet.

3. Lov nr. 1063 af 12. december 1996 – baggrund og indhold

Ligningsrådet ophævede i december 1995 satserne for de særlige erhvervsgrupper med virkning fra 1. januar 1997, således at de pågældende grupper efter dette tidspunkt kun ville få mulighed for at få refunderet deres merudgifter eller få fradrag mod dokumentation, medmindre der kom nye regler forinden. De særlige satser omfattede fagforbundenes funktio-

nærer og tillidsmænd, handelsrejsende, langturs- og turistchauffører samt flyelskabernes flyvende personel.

Bestemmelsen i statsskattelovens § 5, litra d, om dagpenge og rejsegodtgørelse til personer, der udfører offentlige hverv, havde i et vist omfang fået en utilsigtet anvendelse. Desuden har udviklingen i samfundet medført, at der ikke længere er samme forskel på offentlige hverv og privat erhvervsaktivitet som hidtil. Det var derfor ikke særlig hensigtsmæssigt at have to forskellige regelsæt.

Det var ikke i ligningsloven angivet, hvornår man er omfattet af rejsebegrebet, eller hvad der skal forstås ved rejsegodtgifter. Ligningsrådets rejsebegreb bygger som nævnt oprindeligt på samme synspunkter, som ligger til grund for Finansministeriets rejsegodtgørelse, nemlig at man bør have dækning for de merudgifter på grund af arbejdet, som skyldes, at man af arbejdsgiveren midlertidigt udsendes på tjenesterejse til et andet sted end den normale arbejdsplads. Rejsebegrebet har imidlertid heller ikke været udtrykkelig defineret i Ligningsrådets rejsecirkulære, og praksis har ikke været helt entydig.

Hertil kommer, at Højesteret i en dom af 30. august 1996 vedrørende en ansat ved Storebæltsprojektet har truffet en afgørelse, der går ud over det hidtidige snævre rejsebegreb. Efter Højesterets dom er man ikke udelukket fra at få rejsegodtgørelse, alene fordi man er ansat direkte på den pågældende arbejdsplads, men der er ikke i dommen fastsat nogen tidsgrænse for, hvor lang tid man kan være på den pågældende arbejdsplads uden at miste adgangen til at få rejsegodtgørelse. Højesterets dom indebærer en udvidelse af rejsebegrebet, men der er tale om en konkret afgørelse, hvis rækkevidde er uvis. Der var således behov for i loven at fastsætte en mere præcis definition af hvilke udgifter, der er omfattet af det område, hvor Ligningsrådet kan fastsætte standardgodtgørelsessatser.

Det var på baggrund af ovennævnte forhold, at skatteministeren i november 1996 fremsatte lovforslaget (L 99) om ændrede regler om skattefri rejsegodtgørelse og ligestilling mellem personer, der udfører offentlige hverv og ansatte i private virksomheder. Lovforslaget blev vedtaget uden egentlige ændringer som lov nr. 1063 af 12. december 1996, men virkningstidspunktet for ændringerne blev for alle grupper udskudt til 1. april 1999. Både det private arbejdsmarked og det offentlige fik således mulighed for at indrette sig på de nye regler i 2 1/4 år, idet alle parter i denne periode kan bruge de tidligere regler og satser i stedet for de nye.

I forhold til de tidligere regler medførte loven i øvrigt følgende forskelle: